

بەكۆرتى7: نەننى و نەننىبون. .
ئازاد ھەم

بە پەییئەت وای نەهەنی Secret ھەردوو ئاکاری شاردنە و ئاشکراکردن
لەخەدە گەرت نەهەنی کانی ئەوێتر زەرجار دوچاری گومان و
ئەچە کینماندە کات. راستە جیاکردنە وای ئەوای نەهەنییە لەوای ناچەتە
خانە نەهەنییە و گەرنگی خە ھە یە. بە نام بە مان ھە یە داکی کی لە
ماف بە نەهەنیوون Secrecy بکە یە و جەخت لە وەش بکە یە، کە بە پەیی
ھەلومەرج و دەزی ژیا نی مرە فەکان پەویستی بە نەهەنی یان نەگوونی
ئەوای ناشت بگوترەت و لەوێتر بەشاردەرەت و جوداوازان. ئەمە و
دەستبەردن بە نەهەنی ئەوێتر، جیا نەکردنە وای پرایفت لە
نەهەنی، دەرگیربوون بە دەست شاردنە وای نەهەنییە و ھەتەن، زەرجاریش
گوومان لەیە ھەندەک کەس دەتەن: من ھیچ نەهەنی کم نیە. لەم
گوزارەیدا ھەتەن گەورە کە نیە کە یە.

ئەگەر شتەك نەبەت بە ناوی نەئیناسییەو خە نەئنی هەندە گەنگە، كە
فەلسەفە گوتنی خە لە بارەییەو هەبەت. نەئنیبوون و دەزینەوای
نەئنی دیرەكەكی بەرینی لە هەزری فەلسەفیدا هەیی. فەلسەفە هەردەم
لە راستیی یان نەئنی مەرگ دەپرسەت و هەوایلادانی توێكەكانی ئەم
نەئنیەش دەدات. لەبەرئەوە لە ژبانی مەرفە دیاردە نەئنی شتەكی
سەرئەكەش و بەتەكە مەرایی و عەقەیش. هەر بەیە شتە نەئنی نییە.
بەمجەڕە ئاشنا بوونی فەلسەفە بە نەئنی شتەكی نوێ نییە و
نەئنی (بوون، گەردوون، یەزدان) بەشەكن لەوە. بە نموونە، پرسی بوون لە
هەیدىگەر بەشەكە لە و پرسی تەبەئەت بە دەزینەو، چونكە بوون لە
شاراوەكانە، نەئنییە، ئەمەش داواى گەئەئمانەدەكات تا ونبوو/شاراوە
بدەزینەو.

لـسـر ئـو بـنا غـيـه دـپـرسـين: نـهـنـي بـه هـيـه و چـن دـتـسـازان؟ چـي بـه
نـهـنـي ئـو ژـمـار دـكـر، چـيـش نـا كـر، تـ؟ نـهـنـي بـه بـه كـه؟ مـژووي هـيـه
يـان ئـو وـي كـه مـرـف نـهـنـي هـيـه دـيار دـيـه كـي نوـيـه؟ ئـو وـي نـا يـه مـ
نـهـنـي يـان لـمـبوو بـه نـهـنـي؟ ئـا يـا رـژـك دـت مـرـف لـ نـهـنـي
بـه تـو؟ سـر چـاو وـي نـهـنـي چـيـه و سـرو شـي چـه نـه؟ چـي نـهـنـي لـ نـا نـهـنـي
جـيـا يـد كـا تـو؟ چـن نـهـنـي دـمـر تـ؟ ئـو دـنـت لـسـر نـهـنـي روو بـرووي
هـه هـه شـه، تـه نـا نـت كـوشـتن بـيـنـه و؟ كـا مـيـان تـرسـنا كـه: بـه كـار بـردنـي نـهـنـي
ئـو وـي تـر يـان ژـيـانـي پـرا يـفـتـي؟ مـرـف پـو يـسـتـي بـه نـهـنـي هـيـه؟ لـگـه
بـا دـسـتـي زـيـر كـي دـسـتـكـرد چـيـه سـر دـت؟ گـه مـژ كـان، گـه لـكـان نـهـنـي
هـيـه؟ نـهـنـي شـتـه كـي هـه شـتـي يـان دـيار دـيـه كـي بـه دـيـي مـرـيـه؟ نـهـنـي

په ویست له نه نهی ناپه ویست جیاد کرته و؟ نه وای د یشارینه و و
باسیناکه یی نه نهی داد نرته؟ چته ند مافی نه ومان هه یی نه نهی نه وای
تر بزانیی و شت له واننه ش بشارینه و متمانه یان په مانه؟ له چ
ه لوم رجه کا به مان هه یی وتی وتی له باره ی نه نهی نه ویترو و بکه یی؟
نه نهی چیی؟ نه گوتنی شته که، زانیاریی که، نه م به پپی په یمانه که د بهت
له نه وان دوان، یان گروپ که له ناو که میانیا یان دام زراو که، یا خود
به پپی یاسای که د بهت، که که سه که به باسنه کردنی نه و نه نیی
پا به ندده کرته. نه نهی به که له به د نگیوون، شاردنه و و سه رنگومکردنی
ته دایه. به مجره نه نهی نه و شته یی گوتن له باره یی و قده غه یی، یان
خودی شته که شراو یی، نا وونه، نادیار، نائاشکرایه. به یی گوتنی
نه نهی، واده کات نه وای نه نیی و نائاشکرا بهت، له شاردنه و
به د ربته، له نه نیی و نیکه و. کات که باس له نه نهی د کرته شته که
د ته ئاراو به ناوی نه رکی پاراستنی نه نهی، یان نه رکی نه درکاندنی
نه نهی. ئاسانتر بدو نه: نه نهی نه و شته یی ته د ته و ته بیزانیت و
نه ویترو نه و زانینته له قده غه د کات.

دیاردی نه نیی پارازی ژیرم ندی کی خای د و ته. نه م دیاردی
نه ند شیه کی ته دایه، که ز که په یی نه نا بهن به یی رقیان له یی. رق له
نه نهی که تایی به نه نیی و نه نا ه نه نهی خای له نه وان دوو دیودا
د بینته و: درکاندنی نه نهی و پاراستنی نه نهی، که نه و نه د کرته
به و گفتوگی لای نهتری نه م دوو دیو مان به رته، له وان: مان وای
نه نهی و له ناو بردنی نه نهی، زیندو اگرتنی نه نهی و مرادنی
نه نهی، نه م و تاده گاته نزیکیوونه و له نه نهی، که په مانوای
ترسنا که/ دور که و ته و له نه نهی که په مانوای چاره سه ر. گوما نینا و ته
نه نهی د خوازته و که په یی نه براو به نه ته و، خ نه نه که نه نهی
که و ته به درکاندن نه و شته که به ناوی نه نیی و نام نه ته و.
سه ر نه ای نه و، نه نهی هه یی د مرته و نه نهیتر له دایکه بهت، هه ش
نه مر، به نموونه راستی م رگ.

هه موو نه نیی که سروشتی خای هه یی و هه ر نه و نه کس که که
دیارید کات. ز رجاریش به هه یی نه نیی که نه و خ مان د پارازین و
جارچارش نه و نه نیانای بوینته ته هه گریان ناخ ش و یستماند که یان
ژیانمان د خ نه م ترسیی و. جیا کردنه وای نه نهی باشیش له خراب،
په ویست له ناپه ویست گرنگی خای یان هه یی. چونکه له شت نه نهی
دروستکردن م رج نیی به نه نهی نه ژماربکرته. واته جاری وای
ناخوازین راستی که به یی، نه م به و مانای نایته نه وای نه گوتراو
نه نیی. له سه مان له و نیی، که سایکه له ژبای هه ند که که س
به جره که له زته له و و رده گرته هیچی خای له گه نزیکی کهانی
باسنه کات، نه م نه نیی پارازی نیی، نه و نیی لایسه و له سه ری

دوايین، بېلگه یو کاسه د ګوتو تر څو (نېو شته کړا لې پشته پرېږدو)، واته بېلگه یو یو کاسه، لږ بېلگه نګی لې کړدنی شته کله د بېلگه نه نې. ګڼه مڼه کان، د بېلگه کان، بېلگه وازی څه یان هېلگه نېن، لې نه نې دېره نالې یان زېر ئاسانتر وک لې مرځی ئاسایي. ئاژېل کانی شته وازی څه یان یان لې څه شاردن و و څه راکشاردن و هېلگه، بېلگه شته وازی نه نې ئمان لېو سیستم ناچته مرځ نه نېل کانی پدې چته. سربارېږد و، چې مکې نه نې لېواری کاري هېلگه واکړی مانا یې کيتری هېلگه و لېوېل شته وازی کيتر لې شاردن و و زانیاری و پاراستنی نه نې پراکتیز د کړت. بېلگه پاراستنی نه نې بېلگه نې نه نې پیش یو Confidentiality، لېواری دادوړی، پزیشکی، رڼا مانا وانی تایې تم ندی تری هېلگه، یان قهقهه لې واکړتکی وک سوید هېلگه داوای شایې تحالیل ناکړت.

کله تا بینیمان سېلارېت بې نه نې ئو وېلگه، دېدگای جیاواز لېلارې نه نې و چې نیلې ته نه نېوون و هېلگه: نه نې و کولتوور، نه نې و چین و توڅ، نه نې و رڼه (نېر، م)، و زېلکیش لېلگه نه نېخوازیدا ناسازگارن. بېلگه نابته ئو مان بیرچته و، کله هېلگه مان ناتوانین نه نېلارېزبین، ئم لې هېلگه و و پدې چته پوړی ندی بېلارو و و هېلگه. هېلگه پوړو و و بېلگه، یان څی سړوشتیوای، کله دېلگه و ناتوانته شته نېلگه و توانای پاراستی ګوتنی نیل. لږ دا پوړیستې ئو بزانین، کله شته هېلگه بېلگه ئاسایشی زانیاری و و لېو پاراستنی نه نېل کان مېرجی سېلگي. بېلگه و لېلگه و قهقهه بېلگه سیاسي لې کوردستان هېلگه ئو ئاسایش وک پوړیست رېلگه ناگیر و وک څه مکې نېلگه ویش نابینرته.

ئازاد حېلم

پرېفیسر لې فلسفې لې زانکې سلگمانی